

GRUNDREPARATIONEN AV SUOMEN KANSALLISTEATTERI

Suomen Kansallisteatteri som fungerar i form av ett aktiebolag får, i likhet med Finlands Nationalopera som fungerar i form av en stiftelse, statsbidrag enligt prövning från tipsvinstmedel. Av aktiebolagets aktiestock ägs nära 90 procent av Suomen Kansallisteatterin Säätiö. I Suomen Kansallisteatteris huvudbyggnad genomfördes åren 2000 - 2002 en grundreparation av ekonomisk vikt. Den finansierades så, att Suomen Kansallisteatterin Osakeyhtiö tog ett statsborgen banklån uppgående till 37 miljoner euro. Staten förband sig att bevilja för lånets amortering behövliga anslag som statsbidrag. Borgen beviljades utan att kräva kontrasäkerhet. Grundreparationen blev i huvudsak klar till teaterbyggnadens etthundra års jubileum år 2002, men i byggnaden observerades som följd av att grunden stärkts förhöjningar som orsakade sprickor i byggnadens väggar och andra skador. Reparationer utfördes åtminstone ännu på sommaren 2006.

Revisionen syftade till att klarlägga om beredningen av projektet var försumlig eller illa underbyggd och om detta ledde till ekonomiska förluster för staten. Revisionen inriktades på det ändamålsenliga i att ta den skuld som staten garanterade samt på hur stärkandet av grunden till Suomen Kansallisteatteris huvudbyggnad bereddes. Huvudfrågan vid revisionen var huruvida den i teaterbyggnaden genomförda grundreparationen till alla delar var omsorgsfullt planerad.

Vid revisionen gjordes en finansieringsjämförelse vid vilken granskades kostnaderna för det lyfta banklånet i förhållande till de antagna kostnaderna för ett direkt statligt budgetstöd. Något entydigt slutresultat av jämförelsen av finansieringsalternativens förmånlighet var omöjligt att ta fram, genom att reellt användbar information om investeringskostnader och jämförliga finansieringskostnader saknades. När projektet förbereddes klarlade undervisningsministeriet inte närmare anskaffningen av finansiering ur det

statliga helhetsintressets synvinkel, och det gjordes inte upp kalkyler över hur fördelaktiga olika finansieringsalternativ var.

Den byggnadskommitté som tillsatts som samarbetsorgan för ärenden som gällde grundreparationsprojektet och för att övervaka det praktiska arbetet, fick av staten förhållandevis vittgående fullmakter att svara för bl.a. användningen av de pengar som reserverats för reparationen. Under åren 2002 - 2004 använde Suomen Kansallisteatterin Osakeyhtiö av mervärdesskatterestititioner 410 818,68 euro för till grundreparationen anknutna anskaffningar, som emellertid inte var egentliga reparationsåtgärder. Alla anskaffningar godkändes i byggnadskommittén, i vilken även undervisningsministeriet var företrätt.

Teaterbyggnadens gamla grundkonstruktion av träpålar förstärktes med en sprutpålningmetod, där cementputs under högt tryck sprutades in i marken och en bärande markbetongpåle uppkom. Vid operationen användes en ny metod, vars lämplighet för finländska förhållanden inte var tillräckligt väl känd. Revisionsverket har på basis av revisionen ansett att pålningen utfördes påskyndat och så, att omsorgsfullhet i totalplaneringen av entreprenaden försummas. När grunden till en värdebyggnad av Suomen Kansallisteatteris huvudbyggnads slag stärktes borde särskild försiktighet ha iakttagits.

Sprutpålningmetoden är riskbenägen och besvärlig att behärska, kvalitetssäkringen är svår och slutresultatet är osäkert. Revisionsverket har föreslagit att åtgärder borde vidtas i syfte att utöka det kunnande som anknyter till grundförstärkningsbyggande. Med opartiska forskningsdata borde särskilt utredas sprutpålningens lämplighet för den finländska markgrunden.